

Nevědomý podvod na DPH? Týkat se může i vaší společnosti

24.1.2024 - | HAVEL & PARTNERS

I seriózní firmy mohou mít nepříjemné zkušenosti s „vědomostním testem“, na základě něhož finanční úřad zjišťuje, zda se vědomě či nevědomě nezapletly do případných podvodů na DPH, upozorňuje daňový partner advokátní kanceláře HAVEL & PARTNERS David Krch.

Jak se může firma nevědomky zaplést do podvodu na DPH?

Obětí nevědomého zapojení do podvodu na DPH se může stát prakticky každá firma, která nevěnuje dostatečnou pozornost důslednému nastavení kontrolních mechanismů ve vztahu k dodavatelům a obchodním partnerům. A bohužel z daňových due diligence, které provádíme, a i z našich jednání s finančními úřady v rámci daňových kontrol víme, že se firmy často prevencí příliš nezabývají.

Co přesně znamená podvod na DPH?

Je to situace, kdy dodavatel zboží nebo poskytovatel služeb v rámci dodavatelského řetězce neodvede DPH státu tak, jak požaduje zákon. Pokud společnost nepřizná nebo neodvede DPH ve správné výši, finanční úřad podnikne kroky k řádnému doměření a uhrazení nedoplatku daně. Při tom zjišťuje, jestli jde o pochybení plátce, nebo cílený podvod na DPH. Pokud jde o cílený podvod, hrozí zpochybnění nároku na odpočet DPH u dalších společností v rámci dodavatelského řetězce.

Může to mít tedy dopad nejen na podvodníky, ale i na další firmy v dodavatelském řetězci?

Nárok na odpočet daně úřad může odepřít, nejen když se úniku na DPH dopustil samotný plátce, ale i pokud se prokáže, že plátce, který přijal zdanitelné plnění ve formě dodávek zboží nebo služeb, věděl nebo měl vědět, že se jejich pořízením účastnil plnění, které bylo součástí úniku na DPH.

Je ale na finančním úřadu, aby prokázal, že jste o podvodu mohli vůbec vědět.

Jak to finanční úřad zjišťuje?

Obvykle pak přichází tzv. vědomostní test, jehož cílem je odhalit, nakolik mohla daná společnost o podvodech vědět. Otázky od správce daně míří na to, kdo inicioval spolupráci s dodavatelem, zda se s ním zástupci firmy seznámili osobně, jaká je historie dodavatele, jeho sídlo či zda kvalifikace zaměstnanců odpovídá sjednanému obchodu či například, kdo odsouhlasil cenu za plnění. Jedná se o soubor určitých indicií, které nikoli samostatně ale společně dohromady mají naznačovat neobvyklé parametry obchodu. Nejčastější takovou indicií bývá nezvykle nízká cena dodávky.

Jak často finanční úřad tyto проверки provádí?

Naše zkušenosti za poslední roky jasně potvrzují, že tzv. vědomostní test není v žádném případě pouze teoretickou disciplínou. Finanční úřady velmi aktivně s institutem znalostního testu pracují a my jsme se setkali s několika případy, kdy se řešilo doměření daně i v řádech stovek milionů Kč.

Jak se v této situaci může bránit společnost, která o případných podvodech na DPH nevěděla?

Plátce by měl prokázat (a být na to připraven), že vynaložil řádnou péči, kterou lze požadovat, aby svému, byť nevědomému zatažení do podvodu na DPH zabránil. Riziko mohou snížit řádně nastavené interní kontrolní mechanismy k prověřování obchodních partnerů a pečlivá aktualizace a archivace informací.

Jaké dokumenty by si tedy firmy o svých obchodních partnerech a dodavateli měly schraňovat?

Jejich součástí by měl být soubor prověřovaných informací o obchodních partnerech, který by měl být zpracován na počátku spolupráce a následně pravidelně aktualizován a archivován. Vhodné je také si předem nastavit plán dalšího postupu pro situace, kdy firma zjistí, že jsou někteří z obchodních partnerů (nebo přímo obchodů) riziková. Podceňovat by se neměla ani archivace příslušných dokumentů a informací pro případ budoucí komunikace se správcem daně. Prozíravé je také nechat si prověřit vzory smluvní dokumentace. Měly by obsahovat příslušná ustanovení, která firmě umožní podniknout preventivní opatření v situaci, kdy zjistí jakékoli riziko v rámci dodavatelského řetězce. Patří sem například možnost zajištění DPH na účet správce daně. A konečně, vyplatí se nechat si zkontrolovat, jak jsou ve firmě nastavené procesy uzavírání významných zakázek. Je nicméně třeba postupovat vždy individuálně, vše samozřejmě závisí i na komoditě, s kterou je obchodováno. Řešili jsme například podvod při obchodování se zlatými ingoty. V tomto odvětví je de facto vyloučené uzavírat významné obchody bez osobních schůzek a zcela detailní znalosti dodavatele. Pokud budeme pro srovnání v jiné situaci zvažovat například dodávku IT zařízení přímo od renomovaného výrobce, není asi nic neobvyklého, že realizace takových dodávek probíhá bez osobního kontaktu se zástupci prodávajícího.

<https://www.havelpartners.cz/david-krch-nevedomy-podvod-na-dph-tykat-se-muze-i-vasi-spolecnosti>